

Stichting Molendocumentatie

Stichting voor het verzamelen, beheren en toegankelijk maken van archieven en collecties van de Vereniging "De Hollandsche Molen" te Amsterdam

---

SMD Jaarverslag 2020

Zoals bij vele organisaties het geval zal zijn, is ook het jaar bij SMD bijzonder verlopen. Vanaf medio maart konden de vrijwilligers niet meer op donderdag bijeenkomen in Amsterdam. Noodgedwongen zijn de activiteiten verplaatst naar het huisadres van eenieder. Met skype, MS-Teams en Zoom werd en contact onderhouden en gingen de werkzaamheden door.

Ook de bestuursvergaderingen vonden niet meer fysiek plaats en waren ook deze naar het digitale platform verplaatst. Inmiddels vindt iedereen het heel gewoon dat er op deze wijze wordt vergaderd.

De enige fysieke bijeenkomst die heeft plaatsgevonden is het overleg tussen de vrijwilligers en het AB bestuur op 13 februari 2020. Daar zijn weer zoals gebruikelijk de lopende werkzaamheden van de vrijwilligers besproken en werd er vooruit gekeken naar de rest van het jaar, toen niet wetende dat het enigszins anders zou verlopen.

Samenstelling Bestuur

Peter Don had in 2019 al aangegeven dat hij bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed met pensioen zou gaan. Pogingen om binnen de Rijksdienst Cultureel Erfgoed een opvolger te vinden zijn niet geslaagd. De Rijksdienst zelf stond er ook niet achter om een medewerker als bestuurslid voor te dragen. Om die reden is het bestuur zelf op zoek gegaan naar een kandidaat. Deze is gevonden in Bert Bulder, geen onbekende in de molenwereld. Hij is per 29 mei 2020 benoemd.

In de vergadering van september 2020 heeft ook Hans Schemmekes aangegeven zijn plaats ter beschikking te willen stellen aan een nieuw actiever bestuurslid dan hij. Annette Welkamp is per 26 november 2020 benoemd als zijn opvolger. Daarmee is het bestuur weer volledig.

Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers is met drie uitgebreid, Anette Welkamp, Martien van Balgooi en Rob van Lith. Ook hen werd hen via de digitale weg van harte welkom geheten.

Het werk van de vrijwilligers is veelomvattend. Een eenvoudige opsomming doet geen recht aan het vele werk dat wordt verricht. Onderwerpen zijn o.a.: de digitalisering van prentbriefkaarten, de ordening van gedeponeerde archieven, verzamelen van boeken en tijdschriften voor de bibliotheek, digitalisering van foto's, de verwerking van de producten vanuit het project Metamorfoze, verzamelen van molennieuws en deze koppelen aan de molens op de website, herstel van gemelde fouten op de website en het beantwoorden van vragen van externen.

Vrijwilligersprijs

In 2020 bestond de mogelijkheid voor organisaties om zich aan te melden voor een vrijwilligersprijs. In overleg met een aantal vrijwilligers en de secretaris is een aanvraag ingediend. Helaas heeft dit niet geleid tot een prijs.

Excursie 2020

Vanwege de pandemie en de kwetsbaarheid van de vrijwilligers van de SMD heeft ertoe geleid dat de geplande excursie in september 2020 geen doorgang heeft kunnen vinden.

De plannen zijn echter nog niet verloren. Er is goede hoop dat het programma in het najaar van 2021 alsnog uitgevoerd kan worden.

Overleg met De Vereniging De Hollandsche Molen

Tweemaal per jaar vindt er bestuurlijk overleg plaats met DHM. Vanwege de vergaderperikelen in 2020 heeft het overleg in 2020 slechts eenmaal plaatsgevonden.

Een van de belangrijke discussiepunten betreft de overdracht van de volgende tranche van het 10 jaar archief van DHM aan SMD. Om de overdracht zo goed mogelijk te kunnen regelen, is een digitale overdracht in voorbereiding. Dit vergt nogal wat van de DHM-organisatie, enerzijds hoe richten zij hun

administratieve organisatie zo in dat toekomstige overdrachten soepel digitaal kunnen verlopen én moet de digitale overdracht 2010-2020 worden voorbereid.

Auteursrecht prentbriefkaarten

Het Gerechtshof in Den Haag heeft een uitspraak gedaan over de auteursrechten van het archief van de fotograaf Roovers, aangespannen door "Erfgoed Leiden".

Foto's die meer dan 70 jaar geleden anoniem zijn gepubliceerd, zijn niet meer auteursrechtelijk beschermd. En voor online publicatie van oude archieffoto's die nog wel beschermd zijn, is ruim € 4 euro per foto redelijk, en niet € 75 per foto zoals de kantonrechter eerder besliste.

Dat zijn de kernpunten van de uitspraak van het Haagse Gerechtshof van 19 mei 2020 in een zaak van een uitgever tegen Erfgoed Leiden en Omstreken.

Deze uitspraak geeft archieven meer duidelijkheid. De disclaimer op de website allemeolens.nl is gehandhaafd om mensen die menen aanspraak te kunnen maken op een vergoeding, de gelegenheid te geven zich te melden.

De website allemolens.nl

Bert Bulder is gestart om het uiterlijk van de website aan te passen en om ook de content aantrekkelijker te maken. In het overleg met de vrijwilligers van 24 september 2020 heeft Bert een presentatie gehouden en commentaar op zijn ideeën gevraagd. Dit heeft in 2020 nog niet geleid tot een voorstel aan het bestuur.

Het gebruik van de site

Via Google Analytics is gekeken naar het gebruik van de site en ook is er op de site zelf een enquête geweest. Dagelijks zijn er ongeveer 300 gebruikers van de site, maar 50% daarvan verlaat de startpagina direct en keert niet terug. Over de jaren is er wel een lichte stijging van het gebruik van de site. 60% van de bezoekers komt binnen via de startpagina, maar ook de zoekpagina scoort behoorlijk met meer dan 20%. De meeste bezoekers verlaten de site via de startpagina (55%) of via een gedetailleerde pagina (40%). Te veel bezoekers komen dus niet verder dan de startpagina.

Het afgelopen jaar zijn er veel mutaties verricht aan de site.

Er zijn 637 Molenrecords toegevoegd, 104 zoekplaatjes opgelost en 898 inzendingen verwerkt.

Er bestaan een aantal databases en websites op het gebied van molens in Nederland. Bert Bulder heeft initiatief genomen om de webbeheerders van deze databases bijeen te brengen en te kijken of er een vorm van samenwerking kan worden gevonden. Hier lijkt een oplossing in zicht, die enerzijds leidt tot samenwerking, maar die anderzijds ook de ruimte blijft bieden aan de diverse webbeheerders om hun site naar eigen vermogen in te richten. In 2023 zal DHM 100 jaar bestaan, de gedachte is om dan naar buiten te treden met deze samenwerking.

Genealogie

De database bevat veel gegevens over molenaars, leveranciers en producenten in het molenaarsvak.

Binnen de vrijwilligersorganisatie is een opzet gemaakt hoe deze informatie te ontsluiten is. Hoewel nog niet definitief besloten biedt ook het softwarepakket crowdsourcing mogelijkheden om nader invulling te geven aan deze taak.

Crowdsourcing

Het professioneel scannen van het archief van voor 1950 via het project Metamorfoze van de Koninklijke Bibliotheek is nagenoeg afgerond en heeft geleid tot een groot aantal terabytes met digitale bestanden.

Deze bestanden moeten als archiefstukken aan de database worden toegevoegd, maar wat belangrijker is, ze moeten ook vindbaar worden. Het sleutelwoord daarvoor is metadateren, dat wil zeggen door kenmerken aan een bestand toe te voegen wordt het traceerbaar. Gedrukte tekst is eenvoudig te doorzoeken, dus gedrukte stukken leveren niet zoveel werk op, eigenlijk alleen de koppeling aan het Ten Bruggencatenummer van de molens. Maar handgeschreven documenten kunnen door de computer nog niet goed worden gelezen en moeten dus van kenmerken worden voorzien.

Het project Metamorfoze heeft een heel groot aantal scans van archiefstukken opgeleverd. Archiefstukken die via allemolens.nl ontsloten moeten gaan worden. Om hierbij behulpzaam te zijn heeft SMD het softwarepakket Crowdsourcing van Devent-It aangeschaft en we zijn nu begonnen om dat pakket uit te rollen. Binnen het softwarepakket kan je taken klaarzetten die door externe vrijwilligers opgepakt kunnen worden. Het klaarzetten van die taken, het monitoren van de uitgevoerde taken door de moderator en het overzetten naar de definitieve vorm vergt een extra inspanning van de organisatie de komende jaren.

Daarover moet duidelijkheid bestaan voordat je “life” gaat. De handgeschreven documenten moeten van kenmerken worden voorzien. Hierbij moet het project Crowdsourcing de helpende hand gaan bieden. Bij de voorbereiding van het testproject wordt beschreven hoe de organisatie om moet gaan met deze werkwijze en welke kenmerken vastgelegd moeten worden.

Binnen de vrijwilligersorganisatie is er een projectgroep opgezet, waaraan – indachtig de vorig jaar afgesproken werkwijze, waarbij bestuur nadrukkelijker betrokken is bij het SMD-werk - ook twee bestuursleden deelnemen. In deze projectgroep wordt een testproject voorbereid. In een uitgebreide planning zijn alle taken uitgedacht en deze taken worden voorzien van documenten waarin de taak is uitgewerkt. Op basis van deze documenten worden binnen het project keuzes gemaakt. De gedachte is om eerst met een aantal mensen uit eigen gelederen, een proeftraject te doorlopen en te evalueren of de gemaakte keuzes de juiste waren. Pas daarna kan het project “life” gaan. Uiteraard zullen de zaken die voor het proefproject worden voorbereid, in de definitieve openbare uitwerking worden gebruikt. Als alles naar wens werkt, kan het project “life” gaan, dat betekent dat bezoekers van de website allemolens.nl dan kunnen aangeven mee te willen helpen met het metadateren. Het project is in september 2020 van start gegaan en de planning is om in de loop van de zomer van 2021 “life” te gaan.

Kascommissie

Hoewel niet gebruikelijk bij een Stichting, een kascommissie hoort bij een vereniging, heeft het Bestuur toch besloten om een kascommissie in te stellen. Een accountantscontrole via DHM is een andere optie. Deze kascommissie bestaat voor 2021 uit het afgetreden bestuurslid Hans Schemmekes en DHM-medewerker Joseph Vos.